

ZASADY USTALANIA I OBLICZANIA DOCHODU W RODZINIE STUDENTA

I. PODSTAWOWE DEFINICJE

1. **dochód rodziny**- oznacza to sumę dochodów członków rodziny,
2. **dochód członka rodziny** – przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium.
3. **rodzina** - przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne uwzględnia się dochody osiągnięte przez:
 - a. studenta,
 - b. małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek,
 - c. rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.
4. **osoba ucząca się** - osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony.
5. **dziecko** - dziecko własne, małżonka, przysposobione oraz dziecko, w sprawie którego toczy się postępowanie o przysposobienie, dziecko znajdujące się pod opieką prawną.
6. **dziecko niepełnosprawne** - dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.
7. **emerytury i renty** – oznacza to emerytury i renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe określone w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, ABW, AW, SKW, SWW, CBA, SG, BOR, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
8. **renty strukturalne** – renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (*ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej*) oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (*ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich*).
9. **opiekun faktyczny dziecka** - osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka.
10. **opiekun prawny dziecka** – osoba, której powierzono sprawowanie opieki na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 j.t. z późn. zm.)
11. **osoba samotnie wychowująca dziecko** - panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba pozostająca w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem.
12. **gospodarstwo rolne** (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym - Dz. U. z 2016 r. poz. 617 j.t. z późn.zm.) - obszar gruntów o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.
13. **instytucja zapewniająca całodobowe utrzymanie** - oznacza to dom pomocy społecznej, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie.

14. **zatrudnienie lub inna praca zarobkowa** - oznacza wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.
15. **szkoła** - oznacza szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadpodstawową i ponadgimnazjalną oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz ośrodek umożliwiający dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,
16. **szkoła wyższa** - uczelnia, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, oraz kolegium pracowników służb społecznych (obowiązuje od 1 października 2016 r.).
17. **obowiązek szkolny** – w rozumieniu przepisów ustawy o systemie oświaty, rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat, oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia,
18. **obowiązek nauki** – w rozumieniu przepisów ustawy o systemie oświaty, po ukończeniu gimnazjum obowiązek nauki spełnia się:
 - przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej;
 - przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.obowiązek szkolny i obowiązek nauki mogą być spełniane również przez uczęszczanie odpowiednio do przedszkola lub szkoły za granicą, w tym na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej; przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.”
19. **szkoły ponadgimnazjalne (publiczne i niepubliczne)** – w rozumieniu przepisów ustawy o systemie oświaty, obejmują:
 - a. **trzyletnią zasadniczą szkołę zawodową**, której ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie począwszy od klasy drugiej liceum ogólnokształcącego dla dorosłych,
 - b. **trzyletnie liceum ogólnokształcące**, którego ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
 - c. **czteroletnie technikum**, którego ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
 - d. **szkołę policealną** dla osób posiadających wykształcenie średnie, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, umożliwiającą uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie,
 - e. **trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą** do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa potwierdzającego przysposobienie do pracy.
20. **zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej** – przedsiębiorca niezatrudniający pracowników prowadzący działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres do 3 lat w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 5 roku życia, a w przypadku dziecka, które z powodu stanu zdrowia potwierzonego orzeczeniem o niepełnosprawności wymaga osobistej opieki osoby prowadzącej działalność gospodarczą, na okres do 6 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.
21. **umiarkowany stopień niepełnosprawności** oznacza:
 - a. niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - b. całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - c. posiadanie orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów
22. **znaczny stopień niepełnosprawności** oznacza:
 - a. niepełnosprawność w stopniu znacznym w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
 - b. całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
 - c. stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,

- d. posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do I grupy inwalidów,
- e. niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

II. ZASADY USTALENIA SKŁADU RODZINY i OBLICZANIA DOCHODU W RODZINIE STUDENTA

1. Przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne uwzględnia się dochody osiągnięte przez:
 - a. studenta,
 - b. małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek,
 - c. rodziców, opiekunów prawnych, opiekunów faktycznych studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.
2. Przesłanki o których mowa w pkt. 1 b i c spełniają dzieci, które pobierają naukę w ramach realizacji **obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych usytuowanych w systemie oświaty bądź studiują na studiach pierwszego, drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich – do ukończenia 26 roku życia.**
3. **Student we wniosku przedstawia skład rodziny wg stanu na dzień składania wniosku.**
4. Do składu rodziny nie wlicza się m.in.:
 - a. członka rodziny studenta, rodzeństwa lub dziecka studenta w wieku powyżej 26 lat, nawet jeżeli pozostaje na utrzymaniu, **chyba że legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności,**
 - b. członka rodziny studenta, rodzeństwa lub dziecka studenta do 26 roku życia, które pobiera naukę w szkole innej niż szkoła wyższa w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych,
 - c. babci, dziadka studenta, dalszych krewnych,
 - d. dzieci pobierające naukę do 26 roku życia na studiach III stopnia.
 - e. rodziców małżonka studenta,
 - f. konkubenta studenta lub konkubenta członka rodziny,
 - g. członka rodziny przebywającego w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie tj. m.in. w domu pomocy społecznej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, a także szkole wojskowej lub innej szkole zapewniającej nieodpłatnie pełne utrzymanie, w tym wyżywienie, zakwaterowanie i umundurowanie, seminarium duchownym,
 - h. dziecka, którego rodzic studenta lub student jest opiekunem prawnym,
 - i. członka rodziny studenta, który zaginął, po przedstawieniu przez studenta zaświadczenia właściwej w tej sprawie jednostki policji o przyjęciu zgłoszenia o zaginięciu członka rodziny studenta.
4. Komisja nawet w wyjątkowych przypadkach nie może uwzględnić innych osób w składzie rodziny przy badaniu sytuacji materialnej studenta, niż wymienione w pkt. 1.
5. W przypadku gdy student zawarł związek małżeński po roku kalendarzowym, z którego dokumentuje się dochody, w celu ustalenia prawa do stypendium socjalnego należy uwzględnić dochody małżonka za rok kalendarzowy poprzedzający rok akademicki, na który świadczenie ma być przyznane.
6. W przypadku gdy członek rodziny studenta ubiegającego się o świadczenia pomocy materialnej zaginął, student składając wniosek o to świadczenie dołącza zaświadczenie właściwej w sprawie jednostki policji o przyjęciu zgłoszenia o zaginięciu członka rodziny studenta.
7. Ustalając dochód rodziny nie uwzględnia się dochodu uzyskiwanego przez zaginionego członka rodziny studenta, a ustalając dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie uwzględnia się tego członka rodziny
8. Student może ubiegać się o stypendium socjalne bez wykazywania dochodów osiągniętych przez osoby, o których mowa w pkt. 1 c:
 - 1) w przypadku gdy nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców i potwierdził ten fakt w złożonym oświadczeniu (**wzór stanowi zał. nr 9-G do Regulaminu**) oraz spełnia jedną z następujących przesłanek:
 - a. ukończył 26. rok życia,
 - b. pozostaje w związku małżeńskim,
 - c. ma na utrzymaniu dzieci, o których mowa w pkt. 1b,
 - d. osiągnął pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej;
lub
 - 2) jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- a. posiadał stałe źródło dochodów w ostatnim roku podatkowym,
 - b. posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym,
 - c. jego miesięczny dochód w okresach, o których mowa w lit. a i b, jest wyższy lub równy 1,15 sumy kwoty określonej w art. 5 ust. 1 i kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców i potwierdził ten fakt w złożonym oświadczeniu (**wzór stanowi zał. nr 9-G do Regulaminu**).
- 9. Ciężar udowodnienia posiadania stałego źródła dochodu spoczywa na studencie.** Za stałe źródło dochodu uznaje się nieprzerwane źródło dochodów w roku (tj. dla ostatniego roku podatkowego 12 miesięcy). Za źródło stałego dochodu studenta lub małżonka studenta może być uznane wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, a także m.in. renta po zmarłym rodzicu, renta inwalidzka, alimenty, cyklicznie zawierane umowy zlecenia, umowy o dzieło, stypendium doktoranckiego, powinien udokumentować przedstawiając m.in.: zaświadczenie z zakładu pracy o zatrudnieniu, umowy cywilnoprawne (zlecenia, o dzieło), decyzje właściwego organu o przyznaniu renty, wyrok sądowy zasądzający alimenty itp.
- 10.** W szczególnych przypadkach Komisja może uznać źródło dochodu jako stałe np. w sytuacji rozpoczęcia pracy przez studenta później niż w styczniu, pod warunkiem, że przy liczeniu miesięcznego dochodu studenta dochód z ostatniego roku podatkowego będzie traktowany jako dochód z 12 miesięcy.
- 11.** W przypadku jeśli student wychowywał się w rodzinie zastępczej lub Domu Dziecka to po uzyskaniu przez niego pełnoletniości za dochód do celów stypendialnych przyjmuje się tylko dochody przez niego osiągnięte.
- 12.** Student, który założył swoją rodzinę i nie jest samodzielny finansowo (**nie złożył oświadczenia, że nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców**), a współmałżonek nie jest studentem i nie posiada żadnych źródeł dochodu, może otrzymać stypendium socjalne na podstawie dochodów swoich rodziców. Do rodziny studenta może on wówczas wliczyć współmałżonka oraz swoje dziecko (dzieci).
- 13.** W celu obliczenia wysokości dochodu w rodzinie studenta sumuje się wszystkie dochody podlegające i niepodlegające opodatkowaniu uzyskane przez studenta i jego rodzinę w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student składa wniosek o przyznanie świadczeń pomocy materialnej. Wnioskodawca ma obowiązek wykazania dochodu wszystkich pełnoletnich członków rodziny (także swojego).
- 14. Do dochodu wliczane są – po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:**
- a. **Przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku od osób fizycznych** (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 j.t. z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
 - b. **Dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne**, pomniejszony o należny zryczałtowany podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;
 - c. **Dochody niepodlegające opodatkowaniu** na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych tj.:
 - renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin
 - renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin
 - świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych
 - dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego
 - świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
 - emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów
 - renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
 - zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych
 - środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,

- należności ze stosunku pracy lub z tytułu stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą – w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666 j.t., z późn. zm.),
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojusznicznych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu obliczone na okres, w którym osoby te uzyskały dochód
- dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne
- alimenty na rzecz dzieci
- stypendia doktoranckie i habilitacyjne przyznane na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016, poz. 882, j.t. z późn. zm.), **stypendia doktoranckie określone w art. 200 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, j. t. z późn. zm.)**, stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2016, poz. 176, j. t. z późn. zm.) oraz inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom lub studentom, **z zastrzeżeniem, że do dochodu nie wlicza się:**
 - **świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, otrzymywanych na podstawie przepisów ustawy;**
 - **stypendiów przyznawanych uczniom, studentom i doktorantom w ramach:**
 - **funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,**
 - **niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),**
 - **umów międzynarodowych lub programów wykonawczych, sporządzanych do tych umów albo międzynarodowych programów stypendialnych;**
 - **świadczeń pomocy materialnej dla uczniów otrzymywanych na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;**
 - **świadczeń, o których mowa w art. 173a i art. 199a,**
 - **stypendiów o charakterze socjalnym przyznawanych przez inne podmioty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.).**
- kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób
- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 j.t. z późn. zm.)
- dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych.
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”
- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006
- świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora
- dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego
- dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne
- renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Obszarów Wiejskich
- zaliczkę alimentacyjną określoną w przepisach o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej

- świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów
 - kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
 - świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 693).
 - świadczenie rodzicielskie,
 - zasiłek macierzyński, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
15. Wobec powyższego do **dochodów niepodlegających opodatkowaniu** na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych **wlicza się m.in.:**
- a. stypendium doktoranckie,
 - b. stypendium za wyniki w nauce dla studentów przyznawane przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące państwowymi ani samorządowymi osobami prawnymi,
 - c. stypendium naukowe dla doktorantów przyznawane przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące państwowymi ani samorządowymi osobami prawnymi,
16. Dochody niepodlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych dokumentuje się: oświadczeniami osób osiągających takie dochody (**wzór oświadczenia stanowi zał. nr 9-B do niniejszego Regulaminu**) oraz zaświadczeniami podmiotów wypłacających te dochody albo innymi zaświadczeniami lub dowodami.
17. **Do dochodów rodziny studenta nie są wliczane m.in.:**
- a. dochody nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych lub zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, które nie zostały wskazane w katalogu dochodów wymienionych powyżej w punkcie 12 – będą to np.: świadczenia rodzinne: zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze w tym zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne świadczenia z pomocy społecznej przysługujących na podstawie ustawy o pomocy społecznej (tj. zasiłki stałe, okresowe, celowe itd.)
 - b. dopłaty bezpośrednie dla rolników w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej
 - c. dochody dziecka pozostającego pod opieką prawną rodzica studenta lub studenta.
 - d. dochody członka rodziny studenta, który został uznany za osobę zaginioną (po przedstawieniu przez studenta zaświadczenia właściwej w tej sprawie jednostki Policji o przyjęciu zgłoszenia o zaginięciu członka rodziny studenta)
18. **Dochód podlegający opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku od osób fizycznych** obliczany jest przez odjęcie od dochodu (przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu):
- a. należnego podatku dochodowego,
 - b. składek na ubezpieczenia społeczne odliczone od dochodu,
 - c. składek na ubezpieczenie zdrowotne
19. Każdy członek rodziny studenta, który ukończył 18 rok życia jest zobowiązany przedłożyć oddzielne zaświadczenie o dochodach z urzędu skarbowego, dotyczy to również osób, którym przysługuje prawo wspólnego rozliczania się oraz przedstawić zaświadczenia (oświadczenia) zawierające informacje o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne członków rodziny.
20. Zaświadczenie o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne jest wymagane od członków rodziny studenta, którzy w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki osiągnęli dochody wykazane w zaświadczeniu z Urzędu Skarbowego podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c, i 30e i 30 f Ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.
21. Za dochód **z pozarolniczej działalności opodatkowanej zryczałtowanym podatkiem dochodowym od przychodów ewidencjonowanych lub kartą podatkową** przyjmuje się kwotę dochodu zadeklarowaną przez wnioskodawcę w oświadczeniu (**wzór –zał. nr 9-C do Regulaminu**).
22. W przypadku uzyskiwania dochodów z tytułu najmu lub dzierżawy – dochód zadeklarowany powinien uwzględniać zapłacony zryczałtowany podatek dochodowy.
23. W przypadku, gdy osoba prowadząca działalność podlegającą opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, osiągała również dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c i 30e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku od osób fizycznych (np. z tytułu pobierania świadczeń w razie choroby i macierzyństwa), **to dochody te sumuje się.**
24. **Jeżeli członek rodziny w danym roku podatkowym wykazuje stratę z działalności gospodarczej, straty tej nie odejmuje się od dochodu rodziny. W takim przypadku przyjmuje się dochód równy „0”**

25. W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 617 j.t. z późn. zm.).
26. **Za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.**
27. Dochód z gospodarstwa rolnego, o którym mowa w pkt. 26, wlicza się do dochodu rodziny, niezależnie od tego, czy jest ono uprawiane czy nie.
28. W przypadku uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych – dochody te sumuje się.
29. Gdy powierzchnia gruntów rolnych nie przekracza 1 ha lub 1 ha przeliczeniowego (tj. nie może być uznane za gospodarstwo rolne) wówczas dochodu nie ustala się.
30. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:
 - a. gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego - na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.
 - b. gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej;
 - c. gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną – na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego,
 - d. gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
31. Za umowę, o której mowa, w pkt. 30 a, uznaje się umowę dzierżawy zawartą w formie pisemnej na okres co najmniej 10 lat i zgłoszoną do ewidencji gruntów i budynków przez emeryta lub rencistę rolniczego z osobą niebędącą:
 - a. małżonkiem wydzierżawiającego,
 - b. jego zstępnym lub pasierbem,
 - c. małżonkiem zstępnego lub pasierbą,
 - d. osobą pozostającą z wydzierżawiającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - e. małżonkiem osoby pozostającej z wydzierżawiającym we wspólnym gospodarstwie domowym
32. Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach określonych w punkcie 30 oraz z wydzierżawionego od Agencji Nieruchomości Rolnych gospodarstwa rolnego **dochód pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.**
33. Jeżeli w roku kalendarzowym, z którego dokumentuje się dochody, nastąpiło przekazanie gospodarstwa rolnego i uzyskanie z tego tytułu renty strukturalnej, ustalając dochód w rodzinie studenta za ten rok należy uwzględnić dochód z gospodarstwa rolnego za miesiące przed przekazaniem gospodarstwa i dodać rentę strukturalną za pozostałe miesiące roku.
34. Przy ustalaniu dochodu z gospodarstwa rolnego nie uwzględnia się dopłat bezpośrednich uzyskanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.
35. Członkowie rodziny studenta tj. domownicy lub rolnicy posiadający gospodarstwo rolne i ubezpieczeni w KRUS, zobowiązani są do złożenia oświadczenia (**zał. nr 9-B do Regulaminu**) czy w roku, z którego dokumentuje się dochody uzyskali zasiłki chorobowe z tego tytułu. Osoby posiadające ubezpieczenie w KRUS zobowiązane są do złożenia zaświadczenia potwierdzającego to ubezpieczenie oraz fakt pobierania lub nie pobierania zasiłków chorobowych tego tytułu.
36. Do dochodów rodziny studenta wlicza się kwotę zasądzzonego świadczenia alimentacyjnego na rzecz dziecka, studenta lub innego członka jego rodziny.
37. W przypadku gdy członek rodziny ma **zobowiązania alimentacyjne na rzecz osoby spoza rodziny**, od dochodu członka rodziny odejmuje się kwotę alimentów zapłaconych na rzecz tej osoby (na podstawie kopii odpisu prawomocnego wyroku sądu lub kopii odpisu protokołu zawierającego treść ugody sądowej oraz przekazów lub przelewów pieniężnych).
38. W przypadku, gdy członek rodziny ma ustalone prawo do alimentów, ale ich **nie otrzymuje lub otrzymuje w wysokości niższej** od ustalonej wyrokiem sądu, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem – do dochodu rodziny stanowiącego podstawę ustalenia prawa do stypendium wlicza się alimenty, których wysokość ustala się na podstawie: przekazów

lub przelewów pieniężnych oraz zaświadczenia komornika o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów lub o wysokości alimentów wyegzekwowanych,

39. W przypadku **braku możliwości egzekucji alimentów**, student lub członek jego rodziny może zwrócić się z wnioskiem do Funduszu Alimentacyjnego o przyznanie i wypłatę świadczenia z Funduszu. Dochody z Funduszu Alimentacyjnego są nieopodatkowane i wliczane są do dochodu rodziny studenta. Jeżeli student lub członek jego rodziny zwrócił się z wnioskiem o świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego ale jeszcze ich nie otrzymuje, uwzględnia się zaświadczenie komornika o całkowitej niemożności egzekucji alimentów (**wówczas przyjmuje się dochód zero**).
40. Jeżeli członek rodziny osiąga dochody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut ogłaszanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego, z którego dochód członków rodziny stanowi podstawę ustalenia prawa do świadczeń pomocy materialnej.
41. **Zarówno utrata dochodu jak i jego uzyskanie musi być odniesione do dochodu zgodnie ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczenia, na podstawie którego ustala się prawo do stypendium socjalnego.**
42. Za dochód utracony uznaje się:
- a. uzyskanie prawa do urlopu wychowawczego,
 - b. utratę prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
 - c. utratę zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
 - d. utratę zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
 - e. wyrejestrowanie pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.),
 - f. utratę zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
 - g. utratę zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń lub utratą świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych.
 - h. utratę świadczenia rodzicielskiego,
 - i. utratę zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
 - j. utratę stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym .
43. Utratę dochodu przez studenta lub członka jego rodziny dokumentuje się zaświadczeniem płatnika dochodu, właściwym PIT 11 za rok bazowy, świadectwem pracy albo innym dokumentem potwierdzającym fakt utraty dochodu (w przypadku dochodów nieopodatkowanych, ryczałtu lub karty podatkowej) zawierającym informację o kwocie utraconego dochodu. W zależności od rodzaju dochodu zaświadczenie lub oświadczenie powinno zawierać wszystkie składniki dochodu, które wykazywane są na wzorach tych dokumentów.
44. W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego **w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium, lub po tym roku – ustalając dochód nie uwzględnia się dochodu utraconego.**
45. W razie utraty dochodu **prawo do świadczeń pomocy materialnej ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu**, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku (np. utrata dochodu nastąpiła w styczniu, prawo do stypendium przysługuje od lutego).
46. Za dochód uzyskany uznaje się:
- a. zakończenie urlopu wychowawczego,
 - b. uzyskanie prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
 - c. uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
 - d. uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
 - e. rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
 - f. uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
 - g. uzyskanie świadczenia rodzicielskiego,
 - h. uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
 - i. uzyskanie stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

47. W przypadku uzyskania dochodu rozróżniamy dwie sytuacje:
- a. uzyskanie dochodu **w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium**, wówczas **osiągnięty** w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten **był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczenia pomocy materialnej**,
 - b. uzyskanie dochodu **po roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium**, dochód ustala się na podstawie dochodu powiększonego o kwotę **osiągniętego** dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczeń pomocy materialnej.
48. Katalog dochodów utraconych i uzyskanych (określony w ustawie o świadczeniach rodzinnych) jest zamknięty. Wobec tego nie stanowi dochodu utraconego lub uzyskanego np.:
- a. zmiana warunków zatrudnienia (np. wzrost. wynagrodzenia, zwiększenie wymiaru etatu, zmniejszenie wynagrodzenia, zmniejszenie wymiaru etatu); **wyjątek stanowi przypadek** rozwiązania umowy o pracę i zawarcia kolejnej umowy bez dnia przerwy ale w obniżonym wymiarze czasu pracy, co za tym idzie z mniejszym wynagrodzeniem – wówczas zmianę tą należy traktować jak utratę dochodu.
 - b. przebywanie członka rodziny na urlopie bezpłatnym,
 - c. zmiana powierzchni gospodarstwa rolnego (np. sprzedaż, zakup)
 - d. wypowiedzenie umowy dzierżawionego gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 3 pkt. 23 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
 - e. jednorazowa wypłata zaległego świadczenia przez ZUS, pracodawcę itp. (np.: wyrównanie renty, nagroda jubileuszowa, tzw. „13-sta pensja”, jednorazowe odprawy pracownicze itp.).